

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра криміналістики

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів,
речових доказів) для судової експертизи»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Харків – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 23 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України;

Негребецький Владислав Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Затенацький Дмитро Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри криміналістики;

Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри криміналістики;

Семенов В'ячеслав Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Баранчук Василь Васильович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри
криміналістики

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 7 від 16 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Затенацький Дмитро Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	d.v.zatenatsky@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Негребецький Владислав Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	v.v.negrebetsky@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Семенов В'ячеслав Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістики

Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	v.v.semenogov@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, асистентка кафедри криміналістики
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	n.v.pavlyuk@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Баранчук Василь Васильович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри криміналістики
Контактний телефон	057 704-93-37
E-mail	v.v.baranchuk@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн-консультації	Під час дистанційного навчання проводяться консультації із використанням платформ Moodle, Zoom та ін.

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність та зміст виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз. Аналізується підстави та порядок виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи. Окреслюється коло суб'єктів, які здійснюють роботу (підготовку, виявлення, вилучення, упакування) таких об'єктів, їх процесуальний статус, компетенція та компетентність. Досліджуються можливості науково-технічних засобів, інноваційних та інформаційних технологій, а також методів попереднього дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів). Розглядаються технології відібрання порівняльного матеріалу (зразків для порівняльного дослідження) та організаційно-тактичні дії при відібранні об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування високого рівня знань щодо основних наукових, методичних, організаційно-тактичних та процесуальних положень щодо виявлення та вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для проведення різних судових експертиз, вироблення основних умінь та практичних навичок їх виявлення й вилучення (відібрання), застосування кримінального процесуального законодавства, активізація аналітичної діяльності студентів, а також проведення науково-дослідницької роботи в запропонованому напрямку.

Завдання:

- формування системи концептуальних знань про вільні, умовно-вільні та експериментальні об'єкти (зразки, сліди, речові докази) для судових експертиз;
- опанування механізмом та порядком виявлення й вилучення

(відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз, спираючись на знання кримінального процесуального законодавства;

- визначення умов упакування, зберігання та транспортування об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз;

- аналіз і дослідження чинників, які зумовлюють пошкодження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судових експертиз;

- розвиток та набуття знань, умінь та практичних навичок щодо особливостей виявлення й вилучення (відібрання) окремих об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз;

- формування умінь та навичок оформлення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз, а також аналіз недоліків, помилок та порушень при їх оформленні.

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави та права України», «Конституційне право», «Логіка», «Мова української юриспруденції», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криміналістика».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство»; «Нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності»; «Експертні помилки»; «Судові експертизи в сфері інформаційних технологій»; «Правовий статус судового експерта».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Демонструвати знання та навички виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз.

РН НД 2. Виявляти проблеми у правовому регулюванні процесу та порядку виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз та пропонувати способи їх вирішення з використанням наявних теоретичних і прикладних знань відповідно до принципів захисту прав людини і її основоположних свобод.

РН НД 3. Демонструвати знання та розуміння процесуальних та організаційних засад виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз з урахуванням специфіки їх предмета і методів експертного дослідження.

РН НД 4. Демонструвати навички застосування сучасних стандартів, інформаційних технологій, науково-технічних засобів та бази даних для роботи (підготовку, виявлення, вилучення, упакування, зберігання) з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для провадження судових експертиз.

РН НД 5. Демонструвати здатність визначати необхідний вид судової експертизи залежно від конкретної ситуації та уміння формулювати запитання експерту.

РН НД 6. Надавати консультації з питань організації виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судових експертиз.

РН НД 7. Здійснювати системний аналіз порядку виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи, виявлення недоліків і помилок при їх виявленні та вилученні

(відібранні).

РН НД 8. Формувати власне бачення вирішення юридичних колізій у правовому регулюванні організації виявлення й вилучення (відібрання), упакування та зберігання об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та судово-експертної діяльності з організації провадження судових експертиз.

РН НД 9. Демонструвати навички виявлення помилок та порушень при вилученні (відібранні) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) та порівняльного матеріалу для судової експертизи.

РН НД 10. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі, що виникають під час з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для провадження судових експертиз.

РН НД 11. Дискутувати зі складних правових проблем щодо організації виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для провадження судових експертиз.

РН НД 12. Демонструвати навички роботи з різними об'єктами під час провадження окремих судових експертиз.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Сутність та значення виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	Сутність та значення виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	8
2	Підготовка об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	Підготовка об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	8
3	Науково-технічні засоби в роботі з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для судової експертизи	Науково-технічні засоби в роботі з об'єктами (зразками, слідами, речовими доказами) для судової експертизи	8
4	Методи попереднього	Методи попереднього	8

	дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	дослідження об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	
5	Організаційно-тактичні особливості виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	Організаційно-тактичні особливості виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	8
6	Виявлення й вилучення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) з речей і документів та біологічного походження	Виявлення й вилучення об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) з речей і документів та біологічного походження	8
7	Виявлення й вилучення цифрової інформації (електронних слідів, цифрових доказів)	Виявлення й вилучення цифрової інформації (електронних слідів, цифрових доказів)	8
8	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судової експертизи матеріалів, речовин і виробів.	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судової експертизи матеріалів, речовин і виробів.	8
9	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судово-почеркознавчої експертизи та трасологічних досліджень.	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах судово-почеркознавчої експертизи та трасологічних досліджень.	8
10	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах експертизи зброї слідів і обставин її використання та експертизи вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу).	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах експертизи зброї слідів і обставин її використання та експертизи вибухових речовин і продуктів вибуху (пострілу).	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
--------------	--------------------	-------------------------------	---

1	Сутність та значення виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	Сутність та значення виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	110
2	Підготовка об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи	-	
3	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах окремих судових експертиз	Виявлення й вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) в межах окремих судових експертиз	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- вивчення конспектів лекцій;
- робота в інформаційних системах та мережах;
- підготовка до проведення ділової гри, дискусії;
- доповнення конспектів лекцій матеріалами з рекомендованих літературних джерел;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- складання проектів процесуальних документів;
- підготовка лабораторних робіт;
- оформлення лабораторних робіт;
- підготовка домашніх завдань, у відповідності до навчального плану;
- вивчення та конспектування додаткових літературних джерел та електронних видань;

- онлайн тестування по кожній темі навчальної дисципліни;
- підготовка тематичних доповідей і презентацій, в тому числі на засіданні гуртка з криміналістики;
- узагальнення слідчої, судової та експертної практики;
- підготовка та опублікування тез наукових доповідей;
- підготовка та опублікування наукових статей;
- створення портфоліо письмових робіт;
- розробка кейсів та вирішення заданих в них проблем;
- створення колекцій документів, матеріалів практики тощо;
- виконання практичних завдань;
- участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт.

Завдання й методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>.

Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція про поводження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 19.08.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: затв. Наказом МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень :

затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України Відомості Верховної Ради України, від 19.11.1992 № 2801-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

Положення про бюро судово-медичної експертизи управлінь охорони здоров'я державних обласних адміністрацій та республіканського бюро (Автономної Республіки Крим). Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-95#Text>

Положення про начальника бюро судово-медичної експертизи управлінь охорони здоров'я державних обласних комітетів та республіканського бюро (Автономної Республіки Крим). Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0258-95#Text>

Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>

Порядок проведення рецензування висновків судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.02.2020 № 335/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>.

Правила проведення комісійних судово-медичних експертиз в бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0256-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної гістології бюро судово-медичної експертизи.

Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної імунології бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0252-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної криміналістики бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0248-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної токсикології бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (досліджень) у відділеннях судово-медичної цитології бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0251-95#Text>

Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів в бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-95#Text>

Правила проведення судово-медичної експертизи (дослідження) трупів в бюро судово-медичної експертизи: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0257-95#Text>

Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. N 6 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text>

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Література

Основна література

Борисенко І. В. Методика розслідування вбивств із розчленуванням трупа: монографія. Харків : Право, 2021. 720 с.

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. : Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдєєва Г. К. та ін. ; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.

Генетичний фінгерпринтинг: вилучення та дослідження слідів біологічного походження: практичний poradник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. / Перлін С. І., Шевцов С. О., Іонова В. В. Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 51 с.

Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Експертизи у судочинстві України: науково-практичний посібник / ред. В. Г. Гончаренко, І. В. Гора. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 504 с.

Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці: матер. міжнар. «круглого столу» (м. Харків, 12 груд. 2019 р.) / редкол.: В. Ю. Шепітько (голов. ред.), В. А. Журавель, В. М. Шевчук, Г. К. Авдєєва. Харків : Право, 2019. 164 с.

Інформаційний збірник з питань правових та організаційних основ судово-експертної діяльності / І.С. Ястреб, А.І Чернявський., Р.М Хажинський. Одеса, 2015. 228 с.

Кофанов А. В. Теорія та практика проведення судово-балістичних досліджень : монографія / А.В. Кофанов, Т.В. Михальчук. Київ: УкрДГРІ, 2015. 274 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.

Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості: навчальний посібник / Р.Л. Степанюк та ін. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 144 с.

Куча М. С., Вдовиченко О. Л., Рябінін І. М. Судова вибухово-технічна експертиза за експертною спеціальністю 5.2 «Дослідження вибухових пристроїв, слідів та обставин вибуху»: завдання, особливості та порядок призначення: практичний посібник для слідчих. Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 37 с.

Огляд місця події: виявлення та вилучення об'єктів біологічного походження: методичні рекомендації / Міністерство внутрішніх справ України, Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр; / авт.-упоряд.: С. І. Перлін, С. О. Шевцов, Н. М. Косміна, В. В. Іонова. Харків: ФО-П Чальцев О. В., 2009. 100 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / Укладачі: О.П. Угровецький, В.В. Аброськін, І.Р. Шинкаренко та ін. / Міністерство юстиції України; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса. Харків: ХНДІСЕ ; Промінь, 2018. 180 с.

Особливості підготовки матеріалів при призначенні судово-почеркознавчої експертизи: методичні рекомендації / Т. В. Кузнєцова, С. І. Смірнова. Київ, 2019. 38 с.

Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика: монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

Слідча дія: огляд вогнепальної зброї та вибухонебезпечних матеріалів. Методичні рекомендації з організації тренінгу-навчання / Харківський НДЕКЦ МВС; С.І. Перлін, С.О. Шевцов, О.В. Матарикіна. Харків, 2020. 28 с.

Судова балістика і судово-медичне дослідження при вогнестрільних ушкодженнях : навчальний посібник / за заг. ред.: В. І. Грязіна, А. С. Лісового. Київ: Атіка, 2012. 216 с.

Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр. Харків: Право, 2020. 1280 с.

Шепітько В. Кримінальне право, криміналістика та судові науки: енциклопедія / Валерій Шепітько, Михайло Шепітько. Харків : Право, 2021. 508 с.

Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади): монографія. Сімферополь: ООО «ДІАЙПГ», 2008. 196 с.

Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv: Apostille Publishing House L.L.C, 2021. 168p.

Textbook of criminalistics. Volume 1: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016.

The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovska, Artem Samodin, Tetiana Tsymbaliuk and other ; under the general editorship of Anna Myrovska. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

Додаткова література

Білецька Г.А. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г.А. Білецька. Харків, Право, 2018, 376 с.

Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.

Збірник нормопроектної та науково-аналітичної діяльності фахівців Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України у 2020 р.: проекти нормативних актів, науково-правові висновки, пропозиції та зауваження до законодавства / упоряд.: В. С. Батиргареєва, Д. П. Євтеєва, В. І. Борисов та ін.; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 584 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. – Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 108-144.

Кафедра криміналістики: історія становлення та розвитку. До 80-річчя заснування: монографія / за ред. В.Ю. Шепітько, Харків, 2020. 268 с.

Криміналістичне документознавство : практ. посіб. / В. В. Бірюков, В. В. Коваленко, Т. П. Бірюкова, К. М. Ковальов; За заг. ред. В. В. Бірюкова. Київ: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2007. 332 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / М-во юстиції України, ХНДІ судов. експертиз ім. М. С. Бокаріуса, Одес. НДІ судов. експертиз , НДЦ суд. експертизи з питань інтелект. власності ; упоряд. Л. М. Головченко ; авт.-уклад. А. І. Лозовий [та ін.] ; рец.: А. П. Гетьман, В. Ю. Шепітько, В. Л. Яроцький. - Харків : Право, 2016. 928 с.

Особливості призначення судових експертиз : практ. порадник / авт.-уклад. : С. Перлін, С. Шевцов, О. Кокорін. Вид. 2-ге, переробл. Харків, 2021. 92 с.

Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування: монографія / І. В. Пиріг. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.

Столітній шлях судової експертизи в Україні (1918–2018 рр.): монографія / Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені засл. проф. М.С.Бокаріуса ; за ред. О.М.Клюєва. Харків : Золоті сторінки, 2018. 336 с.

Судова експертологія: курс лекцій для слухачів магістратури юридичних вузів / Тертишник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тертишника. Дніпро: ЛІРА, 2021. 208 с.

Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

Судові експертизи у кримінальному провадженні: навчальний посібник / Тіщенко В.В., Ріпенко А.І., Самойленко О.А. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 152 с.

Судова пожежно-технічна експертиза: завдання, особливості та порядок призначення : практ. порадник / С.І. Перлін, І.М. Рябінін. Харків, 2018. 36 с.

Яремчук В.О. Організація і тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій: монографія. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228с.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Електронний репозитарій ДВНЗ Ужгородського національного університету - <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Єдиний реєстр досудових розслідувань - <https://erdr.gp.gov.ua>

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://library.nlu.edu.ua/>

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса» - <https://www.hniise.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного Бюро Розслідувань. - <https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України <https://mvs.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України - <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Реєстр атестованих судових експертів - <https://rase.minjust.gov.ua>

Реєстр методик проведення судових експертиз - <https://rmpse.minjust.gov.ua>

Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України – <https://ndekc.kh.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри криміналістики. [URL:](#)

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при вирішенні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні й самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/08/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки в навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції), а ноутбуки і планшети – для ведення конспектів лекцій і відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: вирішення практичних та ситуаційних завдань, усне/письмове опитування, вирішення завдань під час роботи зі зразками та колекціями процесуальних документів (постановами, експертними висновками), відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня

підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться у формі виконання лабораторних робіт. Впродовж двох модулів студенти виконують 2 лабораторні роботи. Представляють портфолію лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		

			70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34